

UCHWAŁA

Dnia 26 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

Protokolant inspektor sądowy Anna Tarasiuk

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym, w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w dniu 26 lutego 2026 r., z udziałem T. B. – prokuratora Prokuratury Rejonowej [...] w K.

wniosku prokurator Prokuratury Rejonowej [...] w K. z dnia 6 lutego 2025 r., sygn. akt [...] o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. – prokurator Prokuratury Rejonowej w [...] za to, że w dniu 12 kwietnia 2024 r. w R., woj. [...], prowadziła w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki F. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonym stężeniu alkoholu w wydychanym powietrzu na poziomie 0,43 mg/l w I badaniu i 0,35 mg/l w II badaniu wykonanym przy użyciu urządzenia typu Alco-Sensor IV oraz na poziomie 0,27 mg/l w I badaniu, 0,31 mg/l w II badaniu i 0,29 mg/l w III badaniu przy użyciu urządzenia typu Alkometr A 2.0, tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

na podstawie art. 135 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390 t.j. - dalej powoływana jako: „u.p.p.”)

uchwalił:

I. zezwolić na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. – prokurator Prokuratury Rejonowej w [...], za to, że w dniu 12 kwietnia 2024 r. w R., woj. [...], prowadziła w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki F. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonym stężeniu alkoholu w wydychanym powietrzu na poziomie 0,43 mg/l w I badaniu i 0,35 mg/l w II badaniu wykonanym przy użyciu urządzenia typu Alco-Sensor IV oraz na poziomie 0,27 mg/l w I badaniu, 0,31 mg/l w II

badaniu i 0,29 mg/l w III badaniu przy użyciu urządzenia typu Alkometr A 2.0, to jest czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.;

II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej [...] w K. wnioskiem z dnia 6 lutego 2025 r., sygn. akt [...], który wpłynął do Sądu Najwyższego w dniu 7 lutego 2025 r., wniósł na podstawie art. 13 k.p.k. oraz art. 135 § 1 i 5 u.p.p. o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. – prokurator Prokuratury Rejonowej w [...] za czyn z art. 178a § 1 k.k.

Na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2026 r., wnioskodawca poparł wniosek o zezwolenie na pociągnięcie prokurator X. Y. do odpowiedzialności karnej wskazując, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w wysokim stopniu uprawdopodobnił popełnienie przez prokurator przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.

W oparciu o przedłożone przez prokuratora Prokuratury Rejonowej [...] w K. akta śledztwa o sygnaturze [...], Sąd Najwyższy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 12 kwietnia 2024 r., krótko przed godziną 22:00, M. C., ekspedienta sklepu „O.” znajdującego się przy ul. [...] w R., usłyszała dźwięk nadjeżdżającego samochodu, który zatrzymał się przy sklepie i zaraz po tym do jego wnętrza weszła kobieta, którą jak się później okazało, była prokurator X. Y.. M. C. zwróciła uwagę na zachowanie kobiety, które wydało się jej dziwne, w szczególności jej sposób mówienia wskazywał na to, że była pod wpływem alkoholu. Dodatkowy niepokój ekspedientki wzbudził fakt, że kobieta trzymała w ręku kluczyki od samochodu, a jednocześnie chciała zakupić czteropak piwa. W związku z tym, że M. C. miała wątpliwości co do stanu trzeźwości prokurator X. Y., odmówiła jej sprzedaży alkoholu. Wówczas ta wyszła ze sklepu „O.” i udała się do znajdującej się po przeciwnej stronie ulicy sklepu o nazwie „Ż.”. Wtedy też M. C. zdecydowała się o

zaistniałej sytuacji zawiadomić telefonicznie Policję, której patrol w osobach M. M. i A. R., przybył pod sklep „O.” około godz. 22:05.

Po przyjeździe na miejsce funkcjonariusze zauważyli stojący pod sklepem „O.” pojazd marki F. o nr rej. [...] oraz wskazaną im przez M. C. kobietę, która mniej więcej w tym samym czasie, wyszedłszy ze sklepu „Ż.” i zauważywszy nadjeżdżający na sygnale radiowóz, zaczęła oddalać się pieszo wzdłuż ulicy [...]. Funkcjonariusze udali się za nią i około 100 metrów od sklepu wylegitymowali, ustalając, iż nazywa się X. Y. Wówczas wymieniona oświadczyła, że jest prokuratorem Prokuratury Rejonowej w [...] i na zadane pytanie przyznała, że do sklepu „O.” przyjechała swoim samochodem marki F., natomiast początkowo unikała odpowiedzi na pytanie, czy była jego kierowcą.

W toku dalszych czynności funkcjonariusze wraz z prokuratorem X. Y. udali się do jej samochodu marki F., z którego w/w wyciągnęła swój telefon i oświadczyła policjantom, że może z niego zadzwonić do osoby, która przywiozła ją pod sklep. Gdy ci wyrazili na to zgodę, prokurator X. Y. wykonała połączenie do E. S., swojej zamieszkującej kilkaset metrów dalej znajomej, u której była tego wieczoru w odwiedzinach i poinformowała ją, że znajduje się aktualnie w pobliżu sklepów „O.” i „Ż.” i istnieje potrzeba odebrania stamtąd jej pojazdu.

E. S. zgodziła się pomóc koleżance i po kilku minutach przybyła we wskazane jej miejsce pieszo w towarzystwie swojej sąsiadki A. K. oraz jej męża J. Gdy w/w pojawili się pod sklepem, prokurator X. Y. w obecności policjantów zaczęła opowiadać przebieg wydarzeń w taki sposób, jakoby to A. K. kierowała jej pojazdem. W pewnym momencie zwróciła się również do niej z bezpośrednim pytaniem o treści „to ty kierowałaś prawdą?” które przez funkcjonariuszy odebrane zostało jako wyraźnie sugestywne, natomiast A. K., choć z widocznym zakłopotaniem, na nie przytaknęła.

Mając na uwadze charakter zgłoszenia, powzięte wątpliwości, a także wyczuwalną od prokurator X. Y. woń alkoholu, funkcjonariusze poddali ją wstępnemu badaniu na jego zawartość w wydychanym powietrzu przy pomocy urządzenia typu FST, służącego do badań przesiewowych, nie wskazującego dokładnego stężenia, które dało jednak ogólny wynik pozytywny, świadczący o tym, że w/w spożywała alkohol. W związku z powyższym funkcjonariusze wezwali na

miejsce kolejny patrol funkcjonariuszy ruchu drogowego, który poddał prokurator X. Y. dokładnemu badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu urządzeniem typu Alco-Sensor IV, z wynikiem 0,43 mg/l w pierwszej próbie wykonanej o godz. 23:50 oraz 0,35 mg/l w drugiej wykonanej już 13 kwietnia 2024 r. o godz. 00:06.

Gdy na miejsce zdarzenia przybyli wezwani tam w międzyczasie technicy kryminalistyczni, komendant Komisarjatu Policji w R., a także M. B. - prokurator Prokuratury Rejonowej w T., A. K. zdała sobie sprawę z powagi sytuacji i wówczas zdecydowała się podejść do M. M. i A. R., którym przyznała, że w istocie nigdy nie kierowała pojazdem prokurator X. Y. i wcale nie podwoziła jej pod sklep „O.”.

W toku dalszych czynności prokurator X. Y. zabrano na kolejne badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu za pomocą urządzenia typu Alkometr A 2.0, które dały wyniki na poziomie 0,27 mg/l w pierwszej próbie z godz. 00:43, 0,31 mg/l w drugiej próbie z godz. 00:45, 0,29 mg/l w trzeciej z godz. 01:16 oraz 0,26 mg/l w ostatniej przeprowadzonej o godz. 1:46. Ponadto w szpitalu pobrano od prokurator X. Y. krew, w której zgodnie z uzyskaną w toku postępowania opinią toksykologiczną stwierdzono występowanie alkoholu etylowego w stężeniu 0,47 promila w próbce pobranej o godz. 2:32, 0,41 promila w próbce pobranej o godz. 03:02 i 0,32 promila w próbce pobranej o godz. 3:32.

W toku toczącego się równolegle z niniejszym postępowania dyscyplinarnego, prokurator X. Y. przedstawiono zarzut dopuszczenia się czynu uchybiającego godności urzędu prokuratora, wyczerpującego jednocześnie znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., polegającego na kierowaniu w dniu 12 kwietnia 2024 r., w R., samochodem osobowym marki F. w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,43 mg/l oraz 0,35 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu. W postępowaniu tym, w piśmie z dnia 13 maja 2024 r., prokurator X. Y. potwierdziła fakt prowadzenia samochodu w stanie nietrzeźwości, wskazując, iż krytycznego dnia była po spożyciu alkoholu, a do samochodu wsiadła będąc w bardzo trudnej sytuacji rodzinnej.

Powyższe ustalenia faktyczne poczyniono w oparciu o następujące dowody: zeznania świadków: M. M. (k. 7-8, k. 54-55v, k. 140-142 akt o sygn. [...]), A. K. (k. 11-12, k. 97-98, k. 146-148 akt o sygn. [...]), E. S. (k. 15-16 akt o sygn. [...]), M. C.

(k. 23-24v, k. 137-139 akt o sygn. [...]), R. B. (k. 31-32 akt o sygn. [...]), A. R. (k. 52-53v akt o sygn. [...]), J. K. (k. 59-60 akt o sygn. [...]), A. M. (k. 101-102, k. 143-145 akt o sygn. [...]), P. Z. (k. 105-106 akt o sygn. [...]) i J. K. (k. 109-109v akt o sygn. [...]), protokołów badania stanu trzeźwości (k. 3-3v, k. 19-19v akt o sygn. [...]), opinii toksykologiczno-sądowej (k. 75 akt o sygn. [...]), a także kserokopii akt postępowania dyscyplinarnego o sygn. [...] (k. 125-161 akt o sygn. [...]).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że celem postępowania w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jest ustalenie czy zgromadzony przez prokuratora materiał dowodowy wskazuje na dostateczne podejrzenie, że prokurator w stosunku do którego oskarżyciel (wnioskodawca) skierował do Sądu Dyscyplinarnego wnioski o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, swoim zachowaniem (działaniem lub zaniechaniem) zrealizował znamiona przestępstwa opisanego we wniosku (zob. uchwały Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2003 r., SNO 29/03; z 23 lutego 2006 r., SNO 3/06; z 18 lipca 2016 r., SNO 28/16; z 27 czerwca 2024 r., I ZI 2/24).

Zgodnie z art. 135 § 5 u.p.p., uchwałę zezwalającą na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej wydaje się, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa” jest tożsame z pojęciem użytym w art. 313 § 1 k.p.k. Na gruncie wykładni tego przepisu k.p.k. wskazuje się, że wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów wymaga istnienia bardziej rozbudowanej faktycznej podstawy, niż ta, która wystarcza do wszczęcia śledztwa lub dochodzenia w rozumieniu art. 303 k.p.k. Poza uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przestępstwa musi istnieć także dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że czyn popełniła określona osoba. W orzecznictwie Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego podkreśla się, że sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa” jest nieostre (niedookreślone), zatem ocena, czy spełniona została opisana nim przesłanka, zawsze zależy od konkretnych okoliczności sprawy (por. uchwałę Sądu

Najwyższego z 18 października 2004 r., SNO 40/04). Wskazuje się też, iż owo podejrzenie popełnienia przestępstwa musi być w pełni uzasadnione, nie nasuwające żadnych istotnych wątpliwości ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu jak i zaistnienia wszystkich znamion konkretnego typu przestępstwa (por. uchwały Sądu Najwyższego: z 8 maja 2007 r., SNO 21/07; z 27 stycznia 2009 r., SNO 95/08; z 20 lipca 2011 r., SNO 32/11). Obowiązkiem Sądu Dyscyplinarnego, w ramach postępowania wywołanego wnioskiem oskarżyciela o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora, jest zbadanie (weryfikacja) przedstawionych przez oskarżyciela dowodów, w celu stwierdzenia, czy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez prokuratora. Kontrola ta ma charakter merytoryczny, chociaż nie sprowadza się do tak wysokiego poziomu przekonania sądu o popełnieniu czynu i winie sprawcy, jak w przypadku orzekania w postępowaniu karnym.

Sąd Dyscyplinarny w postępowaniu o wyrażenie zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej ma obowiązek oceny dowodów na zasadach określonych w kodeksie postępowania karnego, a więc przede wszystkim zgodnie z regułami określonymi w art. 7 k.p.k. w zw. z art. 135 § 14 u.p.p. i art. 171 ust. 1 u.p.p., czyli swobodnie, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Uzasadnienie rozstrzygnięcia powinno zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Sąd Dyscyplinarny powinien więc w pierwszym rzędzie ocenić dowody, a dopiero następnie dokonać analizy prawnej czy spełniona jest przesłanka uchylenia immunitetu, czyli czy wskazują one na wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez prokuratora zarzucanego mu przestępstwa (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 23 lutego 2006 r., SNO 3/06).

W myśl art. 135 § 6 u.p.p., Sąd Najwyższy w przedmiocie wniosku o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej orzeka na podstawie wniosku i dowodów załączonych przez wnioskodawcę, a tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach może przeprowadzić inne dowody. Potrzeba przeprowadzenia dowodu z urzędu w postępowaniu w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej powstaje

bowiem jedynie wówczas, gdy dokonanie prawidłowych ustaleń uzależnione jest od dowodu, o którym sąd powziął informację i którego przeprowadzenie jest w ogóle możliwe (zob. uchwały Sądu Najwyższego: z 25 kwietnia 2023 r. sygn. akt I ZI 30/23; z 27 czerwca 2024 r., I ZI 2/24; z 2 października 2025 r., I ZI 67/24).

W realiach niniejszej sprawy, Sąd Najwyższy nie widział potrzeby przeprowadzenia z urzędu dowodów, gdyż dowody i dane przedstawione przez wnioskodawcę pozwalały na dokonanie ustaleń w zakresie niezbędnym do rozpoznania wniosku. Dowody w postaci wyników badań przeprowadzonych urządzeniami elektronicznymi, zeznań funkcjonariuszy Policji przesłuchanych w charakterze świadków, zeznań pozostałych świadków oraz kserokopii akt postępowania dyscyplinarnego pozwalają na ustalenie, iż w realiach sprawy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez X. Y. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., polegającego na tym, że w dniu 12 kwietnia 2024 r. w R., woj. [...], prowadziła w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki F. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonym stężeniu alkoholu w wydychanym powietrzu na poziomie 0,43 mg/l w I badaniu i 0,35 mg/l w II badaniu wykonanym przy użyciu urządzenia typu Alco-Sensor IV oraz na poziomie 0,27 mg/l w I badaniu, 0,31 mg/l w II badaniu i 0,29 mg/l w III badaniu przy użyciu urządzenia typu Alkometr A 2.0.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251 t.j.) zabrania się kierowania pojazdem, prowadzenia kolumny pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt osobie w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Stan nietrzeźwości jest zdefiniowany w art. 115 § 16 k.k. i zachodzi wtedy, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie badań na zawartość alkoholu w organizmie (Dz. U. z 2018 r. poz. 2472) przewiduje dwa sposoby badania stanu upojenia alkoholowego: badanie wydychanego powietrza oraz badanie krwi. Przy

czym prymat ma badanie wydychanego powietrza. W orzecznictwie dopuszcza się też ustalenie stanu nietrzeźwości w chwili czynu, na podstawie wyników badania retrospektywnego bądź wyniku swobodnej oceny innych źródeł dowodowych.

Przeprowadzone u prokurator X. Y. badania wykazały stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu: urządzeniem typu Alco-Sensor IV, z wynikiem 0,43 mg/l w pierwszej próbie wykonanej o godz. 23:50 oraz 0,35 mg/l w drugiej wykonanej już 13 kwietnia 2024 r. o godz. 00:06; urządzenia typu Alkometr A 2.0, które dały wyniki na poziomie 0,27 mg/l w pierwszej próbie z godz. 00:43, 0,31 mg/l w drugiej próbie z godz. 00:45, 0,29 mg/l w trzeciej z godz. 01:16 oraz 0,26 mg/l w ostatniej przeprowadzonej o godz. 1:46, a zawartość alkoholu etylowego w pobranej później próbce krwi o godz. 02:32 - 0,47‰; o godz. 03:02 - 0,41‰; o godz. 03:32 – 0,32‰, co w stopniu dostatecznie uzasadnionym wskazuje, że kierowała ona samochodem znajdując się w stanie nietrzeźwości.

Przestępstwo określone w art. 178a k.k., ma charakter formalny i polega na abstrakcyjnym narażeniu na niebezpieczeństwo. Może zostać popełnione tylko umyślnie. Przepis ten chroni istotne dobro prawne, jakim jest bezpieczeństwo w komunikacji. Sprawca musi mieć zatem świadomość znajdowania się w stanie nietrzeźwości lub odurzenia, co nie oznacza, iż musi znać poziom stężenia alkoholu we krwi, gdyż świadomość istnienia takiej okoliczności, czyli stanu nietrzeźwości, rozumiana być musi jako wynikająca z poziomu rozwoju psychicznego sprawcy zdolność rozpoznania określonego stanu własnej osoby (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 września 2008 r., V KK 160/08). W doktrynie zauważa się, że uruchomienie i prowadzenie pojazdu mechanicznego wymaga zamiaru bezpośredniego, natomiast fakt znajdowania się przez prowadzącego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego może być objęty także zamiarem ewentualnym (por. A. Marek, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2010, s. 424).

Nie można przyjąć, aby w realiach niniejszej sprawy czyn prokurator X. Y. cechował znikomym stopniem społecznej szkodliwości. Zgodnie z art. 1 § 2 k.k. nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma. Pojęcie społecznej szkodliwości nie zostało zdefiniowane w k.k. W art. 115 § 2 k.k. wskazano jedynie faktory oceny stopnia społecznej szkodliwości. To

wyliczenie okoliczności rzutujących na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu ma charakter zamknięty (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2006 r., IV KK 395/06; z 11 kwietnia 2011 r., IV KK 382/10).

W realiach niniejszej sprawy nie można przyjąć, aby omawiany czyn cechował się znikomym stopniem szkodliwości społecznej. Prokurator X. Y. prowadziła pojazd mechaniczny będąc nietrzeźwa, w godzinach nocnych, w dużym mieście, stwarzając potencjalne zagrożenie dla innych użytkowników dróg. Niewątpliwie naruszono ważne dobro prawem chronione, jakim jest bezpieczeństwo w komunikacji. W uchwale Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 16 maja 2018 r., w sprawie o sygn. akt SNO 18/18, trafnie zauważono, że sąd dyscyplinarny poddaje analizie wnioski nie tylko pod kątem realizacji znamion przedmiotowych i podmiotowych zarzucanych czynów, ale także musi odnieść się do nich w optyce m.in. stopnia społecznej szkodliwości. Jednak biorąc pod uwagę specyfikę postępowania o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, uznać należy, że znikomy stopień społecznej szkodliwości zarzucanego prokurator czynu musi jawić się, jako oczywisty na podstawie dostępnego materiału dowodowego. W realiach niniejszej sprawy nie można stwierdzić owej oczywistości. Czyn ten, na obecnym etapie postępowania, określić należy zatem jako cechujący się wysoką szkodliwością społeczną, również z uwagi na postawę prokurator X. Y. na miejscu zdarzenia, a zwłaszcza na podejmowane przez nią próby wprowadzenia funkcjonariuszy Policji w błąd co do osoby kierującej samochodem.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął, jak w uchwale.

[M. T.]

[r.g.]

Maria Szczepaniec

